

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут охорони здоров'я

08-03-82S

СИЛАБУС

освітнього компонента

SYLLABUS

Фітотерапія		Phytotherapy
Шифр за ОП		Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor's (first)
Галузь знань Охорона здоров'я	22	Fields of knowledge Healthcare
Спеціальність Терапія та реабілітація	227	Speciality Therapy and rehabilitation
Освітня програма Фізична терапія, ерготерапія		Educational Program Physiotherapy, occupational therapy

РІВНЕ – 2024

Силабус освітнього компонента «**Фітотерапія**» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація». Рівне. НУВГП. 2024. 9 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/31760>

Розробники силабусу: Гуцман Сергій Володимирович, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри медико-біологічних дисциплін; Долішній Михайло Васильович, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання; Ребров Володимир Володимирович, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Силабус схвалений на засіданні кафедри медико-біологічних дисциплін
Протокол № 1 від «28» серпня 2024 року

Завідувач кафедри медико-біологічних дисциплін:
е-підпис Гуцман Сергій Володимирович, кандидат біологічних наук, доцент.

Гарант освітньої програми: е-підпис Нестерчук Наталія Євгенівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІОЗ

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІОЗ: е-підпис Григус Ігор Михайлович, доктор медичних наук, професор.

- © Гуцман С.В., 2024
- © Долішній М.В., 2024
- © Ребров В.В., 2024
- © НУВГП, 2024

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА **Фітотерапія**

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітня програма	<i>«Фізична терапія, ерготерапія»</i>
Спеціальність	<i>227 «Терапія та реабілітація»</i>
Рік навчання, семестр	<i>1-4 рік</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>24 год</i>
Практичні роботи:	<i>32 год</i>
Самостійна робота:	<i>64 год</i>
Форма навчання	<i>Денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Залік</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

*Гуцман Сергій Володимирович
кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри медико-біологічних дисциплін*

Вікіситет

[https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Гуцман Сергій
Володимирович](https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Гуцман_Сергій_Володимирович)

Як комунікувати
Профіль в ORCID ID:

s.v.hutsman@nuwm.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-1817-6835>

*Долішній Михайло Васильович,
старший викладач кафедри теорії та методики
фізичного виховання*

Вікіситет

[https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Долішній
Михайло Васильович](https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Долішній_Михайло_Васильович)

Як комунікувати

m.v.dolishnii@nuwm.edu.ua

*Ребров Володимир Володимирович,
старший викладач кафедри теорії та методики
фізичного виховання*

Вікіситет

[https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Ребров
Володимир Володимирович](https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Ребров_Володимир_Володимирович)

Як комунікувати

v.v.rebrov@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ Мета та завдання

Мета вивчення освітнього компоненту - професійна підготовка фахівців сфери фізичної терапії, що не може бути якісною та ефективною без опанування знань із фітотерапії. Фітотерапія - один із важливих напрямів лікування сьогодення. Сучасному фахівцю вкрай важливо використовувати у своїй щоденній практиці принципи раціональної фітотерапії, орієнтуватися в потоці сучасних фітотерапевтичних інструментів (лікарських препаратів чи біологічно активних добавок) та виважено/осмислено підходити до їхнього призначення/рекомендації.

Застосування терапевтичного потенціалу лікарських рослин на сьогодні вважають досить фізіологічним методом профілактики та лікування, який впливає на нормалізацію обмінних процесів та відновлення функціональних можливостей організму. Лікарські засоби, створені на основі рослин, можна застосовувати більш тривалий час, у тому числі в терапії хвороб, що мають хронічний перебіг.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/login/index.php>

Компетентності

- ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
- СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
- СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
- СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.
- СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
- СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
- СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
- СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
- СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Програмні результати навчання

- ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

Структура та зміст освітнього компонента

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ (24 год)

- Тема 1. Основні поняття за завдання фітотерапії (2 год.)
- Тема 2. Наукова фітотерапія та її проблеми. Функції лікарських рослин. (2 год.)
- Тема 3. Заготівля лікарської рослинної сировини (2 год.)
- Тема 4. Форми використання лікарських рослин (2 год.)
- Тема 5. Характеристика засобів лікарських рослин (2 год.)
- Тема 6. Поживні компоненти рослин (2 год.)
- Тема 7. Водно- та жиророзчинні вітаміни. Вітаміноподібні сполуки. Антивітаміни (2 год.)
- Тема 8. Основні макро- та мікроелементи. Ультрамікроелементи (2 год.)
- Тема 9. Стандартизація та нормативна документація ЛРС (2 год.)
- Тема 10. Біологічно активні харчові добавки (2 год.)
- Тема 11. Корекція фізіологічних функцій організму засобами фітотерапії (2 год.)
- Тема 12. Відтворення (біотехнологія) лікарських рослин (2 год.)

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ (32 год)

- Тема 1. Класифікація та функції лікарських рослин (2 год.)
- Тема 2. Правила збору та дозування лікарських рослин. (2 год.)
- Тема 3. Способи застосування лікарських рослин (2 год.)
- Тема 4. Значення та функції поживних компонентів рослин (2 год.)
- Тема 5. Вивчення основних водо- та жиророзчинних вітамінів, вітаміноподібних сполук та антивітамінів, їхній вміст в рослинах (2 год.)
- Тема 6. Вивчення основних макро- та мікроелементів та їхній вміст у рослинах (2 год.)
- Тема 7. Дія та застосування лікарських рослин, що містять активні хімічні речовини (2 год.)
- Тема 8. Безпека та ефективність харчових добавок з рослинної сировини (2 год.)
- Тема 9. Фітотерапія при ушкодженні опорно-рухового апарату (2 год.)
- Тема 10. Фітотерапія у разі захворювань травної системи (2 год.)
- Тема 11. Фітотерапія у разі захворювань дихальної системи (2 год.)
- Тема 12. Фітотерапія у разі захворювань серцево-судинної системи (2 год.)
- Тема 13. Фітотерапія у разі захворювань сечостатевої системи (2 год.)
- Тема 14. Фітотерапія у разі захворювань нервової системи (2 год.)
- Тема 15. Фітотерапія у разі захворювань ендокринної системи (2 год.)
- Тема 16. Фітотерапія у разі захворювань шкіри та слизових оболонок (2 год.)

Методи та технології навчання

Методи: вербальні, наочні та ін., зокрема демонстрація, творчий метод, проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія/дебати, мозковий штурм, аналіз ситуації.

Технології:

Імітаційні (рольові та ділові ігри).

Неімітаційні (розгляд проблемних питань, демонстрація відео).

Робота в малих групах (команді).

Проектна технологія.

Аналіз конкретних ситуацій (case study).

Форми проведення занять

Форми проведення занять: проблемні та оглядові лекції, міні-лекції, аналіз конкретних ситуацій, презентації, дискусії, ситуаційні дослідження, лабораторні заняття, ділові ігри, тренінги, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки тощо.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Лабораторне обладнання, мікроскопи, мікропрепарати, мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі, бібліотечні фонди.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Знання, вміння та навички, набуті під час занять, оцінюватимуться на практичних заняттях та колоквиуму по всьому матеріалу.

Для досягнення цілей та завдань ОК студентам потрібно вчасно виконати завдання, пов'язані з пошуком інформації стосовно вибраної професійної діяльності, вчасно здати модульні контролю знань.

Теоретичні знання, отримані під час лекцій, оцінюватимуться у практичному вмінні.

За аудиторні заняття студенти отримують від 0 до 60 балів.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом виставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

Теми	Короткий зміст завдання	За якісне оформлення та виконання завдання	За відповіді на запитання	Всього балів
Тема 1.	З'ясувати класифікацію та функції лікарських рослин	2	1	3
Тема 2.	З'ясувати правила збору та дозування лікарських рослин	2	1	3
Тема 3.	З'ясувати способи застосування лікарських рослин	2	1	3
Тема 4.	З'ясувати значення та функції поживних компонентів рослин	2	1	3
Тема 5.	З'ясувати основні водо- та жиророзчинні вітаміни; вітаміноподібні сполуки; антивітаміни	3	1	4
Тема 6.	З'ясувати основні макро- та мікроелементи та їх вміст у рослинах	3	1	4
Тема 7.	З'ясувати дію та застосування лікарських рослин, що містять активні хімічні речовини	3	1	4
Тема 8.	Охарактеризувати ефективність харчових добавок з рослинної сировини	3	1	4
Тема 9.	Вміти застосовувати лікарські рослини при ушкодженні опорно-рухового апарату	3	1	4
Тема 10.	Вміти застосовувати лікарські рослини у разі захворювань травної системи	3	1	4
Тема 11.	Вміти застосовувати лікарські рослини у разі захворювань дихальної системи	3	1	4
Тема 12.	Вміти застосовувати лікарські рослини у разі захворювань серцево-судинної системи	3	1	4
Тема 13.	Вміти застосовувати лікарські рослини у разі захворювань сечостатевої системи	3	1	4
Тема 14.	Вміти застосовувати лікарські рослини у разі захворювань нервової системи	3	1	4
Тема 15.	Вміти застосовувати лікарські рослини у разі захворювань ендокринної системи	3	1	4
Тема 16.	Вміти застосовувати лікарські рослини у разі захворювань шкіри та слизових оболонок	3	1	4
Всього				60

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Грейда Н.Б. Фітотерапія: конспект лекцій. Луцьк, 2022. 77 с.
2. Лікарські рослини / За ред. Б.Є. Якубенко. К.: Ліра-К. 2020. 654 с.

3. Медична біологія, анатомія, фізіологія та патологія людини. Підручник / Федонюк Я.І., Дубінін С.І., Федонюк Л.Я., Котляренко Л.Т. Львів: «Новий Світ-2000», 2024. 880 с.

Допоміжна література

1. Валеріана лікарська: монографія / Ю. І. Корнієвський, В.Г. Корнієвська, С.В. Панченко, Н.Ю. Богуславська. Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2014. 501 с.
2. Сербін А.Г. Фармацевтична ботаніка: підручник / А.Г. Сербін, Л.М. Сіра, Т.О. Слободянюк. Вінниця: Нова Книга, 2015. 486 с.
3. Сучасна фітотерапія : навч. посіб. / С.В. Гарна, І.М. Владимірова, Н.Б. Бурд та ін. Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. 580 с.
4. Фармакогнозія: підручник / І.А. Бобкова, Л.В. Варлахова. 3-є видання. Вид-во: ВСВ «Медицина». 2018. 504 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
<https://mms.gov.ua/invasport/reabilitacijno-sportivni-zahodi>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1188-2021-%D0%BF#Text>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, знаходити вихід зі складних ситуацій, взаємодія з людьми, вміння відчувати настрій співрозмовника, вміння працювати в команді, комунікаційні якості, навички ведення перемовин, навички усного спілкування, працелюбність, саморозвиток, творчі здібності.

Дедлайни та перескладання

Перездача відбувається шляхом відпрацювання практичних занять з іншою підгрупою студентів.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно з «Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/1/>. Згідно з цим документом і реалізується право студента на повторне вивчення ОК чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно графіку. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

Студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даного освітнього компонента, його програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що пов'язані з навчальною роботою. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці.

Здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

В цілому студенти та викладачі мають дотримуватися «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП» <https://nuwm.edu.ua/files>

Вимоги до відвідування

Студент зобов'язаний брати участь у всіх заняттях.

Лекції та лабораторні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі, згідно з розкладом.

Відпрацювати пропущені заняття можна при проведенні занять з іншою групою за тією ж темою або під час консультацій з предмету.

Заняття онлайн можуть проводитися за допомогою Google Meet за кодом.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно з відповідним положенням <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки за дозволом викладача.

**Лектор Гуцман С.В., кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри медико-біологічних дисциплін**

**Автори Гуцман С.В., кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри медико-біологічних дисциплін;
Долішній М.В., старший викладач кафедри теорії
та методики фізичного виховання
Ребров В.В, старший викладач кафедри теорії
та методики фізичного виховання**

Автор
Завідувач КМБД

Сергій ГУЦМАН

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1641
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100